

HVORDAN SVARE PÅ ET FORHÅNDSVARSEL OM UTVISNING

Denne malen gjelder bare for EØS-borgere. Dersom du er statsborger i et land som ikke er med i EU/EØS-avtalen, gjelder det litt andre regler. Se eget skriv om dette.

Hva er et forhåndsvarsel om utvisning?

Et forhåndsvarsel om utvisning er et varsel fra politiet eller Utlendingsdirektoratet (UDI) om at de vurderer å utvise deg. En utvisning betyr at du må forlate Norge. Når det opprettes en utvisningssak mot deg skal du få beskjed om det, og du skal få mulighet til å uttale deg i saken. Det er dette du gjør i et svar på et forhåndsvarsel om utvisning.

I brevet fra politiet eller UDI står det hvor lang tid du har på å svare på forhåndsvarselet. Dersom du ikke rekker å svare innen fristen bør du likevel sende inn et svar. Det viktigste er at du forklarer UDI hvorfor du mener at du ikke skal utvises.

Vilkår for utvisning

For at UDI skal kunne utvise deg, må tre vilkår være oppfylt. Disse kaller vi grunnvilkåret, personlige forhold og forholdsmessighet.

En utvisning er et inngrep i retten til fri bevegelighet som gjelder for alle EØS-borgere. Inngrep i denne retten kan bare skje når det er helt nødvendig. Myndighetene må derfor vurdere nøye om utvisning skal skje, og har en plikt til å begrunne grundig hvorfor de mener det er nødvendig.

1. Grunnvilkåret

Grunnvilkåret for å kunne utvise deg er at «hensynet til offentlig orden eller sikkerhet tilsier det». Dette vilkåret vil være oppfylt hvis du har gjort noe straffbart, og det er som regel i slike tilfeller myndighetene vil vurdere utvisning.

Når det gjelder spørsmålet om du har gjort noe straffbart, ser UDI bare på om du *er dømt* for noe straffbart. De tar ikke hensyn til om du mener at du er uskyldig dømt. Jussbuss jobber ikke med å gjenoppta straffesaker, men hvis du har spørsmål om dette, kan du kontakte Gjenopptakelseskommissjonen.

I noen tilfeller kan det også være andre forhold som faller inn under hensynet til offentlig orden eller sikkerhet. Blant annet kan dette være hvis myndighetene mener at du er avhengig av narkotiske stoffer eller at du lider av en alvorlig sinnslidelse. Dette er bare et grunnlag for å utvise deg hvis du har vært avhengig eller sinnslidende siden før du kom til Norge. Hvis dette ikke er tilfelle, må du få frem det i tilsvaret.

2. Personlige forhold

UDI kan bare utvise deg hvis det er personlige forhold ved deg som innebærer en «tilstrekkelig alvorlig trussel mot grunnleggende samfunnshensyn». Med dette mener de at det må være fare for at du kan gjenta de handlingene de vurderer å utvise deg for. I tillegg må handlingene være alvorlige nok til at det er nødvendig å utvise deg.

Når UDI vurderer dette, er det særlig to ting de ser på. Det ene er hvor mange lovbrudd du har begått, og det andre er hvor alvorlige lovbruddene er.

Når UDI bedømmer hvor alvorlig et lovbrudd er, ser de først og fremst på hvor høy straff det er mulig å få for et slikt lovbrudd, altså det som kalles strafferammen. Det er også relevant hvor lang straff du

faktisk fikk. Hvis du bare har begått ett eller få lovbrudd med lav strafferamme, kan det hende at dette ikke er nok til å utvise deg.

For å vise at dette vilkåret ikke er oppfylt, må du prøve å få frem alt som tilsier at lovbruddene du har begått ikke var så alvorlige. Hvis du fikk lav straff må du påpeke dette. Det er også fint om du kan vise at det ikke er sannsynlig at du kommer til å begå nye lovbrudd, for eksempel fordi du har endret atferd etter å ha gått på kurs i fengselet eller lignende. Hvis dette er første gangen du er straffedømt bør du også få frem det.

Ved vurderingen av om hensynet til offentlig orden eller sikkerhet tilsier utvisning, og om det foreligger personlige forhold ved deg som gjør utvisning nødvendig, vil det ha betydning hva slags oppholdsgrunnlag du har i Norge. Hvis du har *varig oppholdsrett** som EØS-borger skal det mer til for å utvise deg enn hvis du bare har en vanlig oppholdsrett. Og hvis du har *vært i Norge i ti år eller mer** skal det enda mer til. Hvis noe av dette gjelder for deg er det derfor viktig at du får med det i tilsvaret.

** Se eget avsnitt om oppholdsrett nedenfor*

3. Forholdsmessighet

Selv om grunnvilkåret og vilkåret om personlige forhold er oppfylt, kan UDI allikevel ikke utvise deg hvis det vil være «uforholdsmessig». Med dette mener man at det å utvise er en for streng reaksjon. Når UDI vurderer dette, ser de først og fremst på *hvor alvorlig det du er dømt for er*, og *hvor sterk tilknytning du har til Norge*. Hvis du har *nær familie i Norge* må UDI også vurdere hvilke konsekvenser en utvisning vil ha for dem.

Utgangspunktet er at det skal ganske mye til før en utvisning er uforholdsmessig. Nedenfor er en oversikt over de forholdene som er mest relevante i vurderingen.

Forholdets alvor

Når UDI vurderer hvor alvorlig lovbruddet du har begått er, ser de først på hva slags type lovbrudd du har begått, og hvor lang straff du har fått. I tillegg ser de også her på om de mener det er fare for gjentakelse. På samme måte som ved vurderingen av personlige forhold må du prøve å få frem alt som tilsier at det du har gjort ikke er så alvorlig, og ting som kan tyde på at du ikke kommer til å begå nye lovbrudd.

Tilknytning til riket

Når UDI vurderer hvor sterk tilknytning du har til Norge, ser de først og fremst på den tilknytningen du har fått mens du har hatt *oppholdsrett**. Hvis du ikke har hatt oppholdsrett, vil UDI ofte si at du har svak tilknytning til Norge, selv om du har vært her lenge. Men selv om du ikke har hatt oppholdsrett, er det fortsatt viktig at du får frem den tilknytningen du har til Norge.

** Se eget avsnitt om oppholdsrett nedenfor*

Disse punktene er det viktig å få med i tilsvaret:

- Hvor gammel du var da du kom til Norge: jo yngre du var da du kom til Norge, jo sterkere tilknytning mener UDI at du har til Norge.
- Hva slags oppholdsrett du har.
- Hvor mange år du har vært i Norge.

- Hvor integrert du er i det norske samfunnet: Her kan du skrive om jobb og utdanning i Norge, tillitsverv, fritidsaktiviteter, sosialt nettverk, om du snakker norsk og annet som viser din tilknytning til det norske samfunnet.
- Helsetilstanden din: Hvis du har helseproblemer kan dette gjøre det urimelig å utvise deg. Dette gjelder særlig om du får et helsetilbud i Norge som du ikke vil kunne få i hjemlandet. Hvis du har problemer med helsa kan det derfor være lurt å dokumentere dette, for eksempel ved legeattest. Hvis du får behandling for plagene er det også fint om du kan dokumentere det.
- Familie i Norge: Her ser UDI først og fremst på ektefelle, samboer og mindreårige barn i Norge, men også annen familie kan vise at du har tilknytning til Norge. Dersom du har barn i Norge er det veldig viktig at du får frem dette i svaret på forhåndsvarselet. Det er også viktig at du viser at du har samvær med barna dine. Dette kan du dokumentere ved å sende inn samværsavtale og utskrift av besøksjournalen fra fengselet hvis du får besøk av barna dine mens du soner.
- Når familielivet ble etablert: Hvis dere ble en familie etter at du burde forstått at du kunne bli utvist, har dere ikke like sterkt krav på beskyttelse av familielivet i Norge, og det vil være lettere for UDI å utvise deg selv om du har familie i Norge.
- Muligheten for å fortsette familielivet i hjemlandet: Hvis noen i familien din har beskyttelse (asyl) fra hjemlandet ditt, kan de ikke reise dit for å være sammen med deg hvis du blir utvist. Dette må du informere UDI om.

Tilknytning til hjemlandet

UDI legger også litt vekt på hvilken tilknytning du har til hjemlandet ditt. Ved vurderingen av det ser UDI blant annet på hvor gammel du var da du dro fra hjemlandet, om du har reist tilbake på besøk, om du har familie der, og om du snakker hjemlandets språk. Hvis du har liten tilknytning til hjemlandet ditt, kan det bety at det skal mer til for å utvise deg. Hvis du har liten tilknytning til hjemlandet bør du derfor få frem det i tilsvaret.

Hensynet til familien og barnets beste.

Når UDI vurderer å utvise deg, må de også vurdere hvordan utvisningen vil påvirke din nære familie. Med nær familie mener UDI barn og ektefelle eller samboer.

Utvisning er ikke nødvendigvis uforholdsmessig selv om familien blir splittet. UDI ser på om det er mulig for dere å fortsette familielivet i hjemlandet, om du har samvær med barna dine, og om noen i familien din har helseproblemer. UDI må alltid vurdere hensynet til barnets beste. Det betyr likevel ikke at du ikke kan utvises når du har barn i Norge. UDI ser blant annet på hvor gamle barna dine er, hvor nært knyttet de er til deg, og om de har andre voksne omsorgspersoner i Norge.

Hvis barna er over 7 år, eller modne nok til å ha egne meninger, har de en *rett til å bli hørt*. Det vil si at barnet selv eller gjennom andre har en rett til å få si hva de mener om utvisningen. Det går for eksempel an å legge ved et brev fra barnet som beskriver hva han eller hun mener om utvisningen og hvordan det vil påvirke han eller henne.

Oppholdsrett som EØS-borger

Utgangspunktet etter EØS-avtalen er at alle borgere fra EØS-land fritt skal kunne forflytte seg mellom EØS-landene. En EØS-borger har derfor i utgangspunktet rett til å dra til et hvilket som helst EØS-land og oppholde seg der.

Reglene i Norge er sånn at man bare kan være her helt fritt i tre måneder. Hvis du skal ha oppholdsrett utover det, må du ha et grunnlag for det. Det kan for eksempel være at du jobber eller studerer, eller

bor i Norge med nære familiemedlemmer. Som nære familiemedlemmer regnes foreldrene dine og eventuelt samboer/ektefelle og barn/stebarn hvis du har det.

Som nevnt ovenfor har det betydning for forholdsmessighetsvurderingen om du har oppholdsrett i Norge, og hvor lenge du har hatt dette. Derfor kan det være lurt å få frem i tilsvaret hva som er grunnlaget for oppholdsretten din. Du kan for eksempel vise til at du har jobbet eller studert, eller at du har familie her som du bor med. Det er fint om du kan dokumentere det du sier, for eksempel med skattekort, arbeidskontrakter eller papirer fra skolen du har gått på.

Etter fem år med sammenhengende oppholdsrett i Norge får man det som kalles *varig oppholdsrett*. Hvis du har varig oppholdsrett må UDI ha en sterkere begrunnelse for å utvise deg enn ellers. Og hvis du har vært her med oppholdsrett i *ti år eller mer* skal det enda mer til. Hvis dette gjelder for deg bør du derfor få frem dette i tilsvaret.

Hva er et innreiseforbud?

Hvis du blir utvist får du et *innreiseforbud*. Det betyr at du ikke kan komme tilbake til Norge så lenge innreiseforbudet varer. Dette gjelder uansett hva som er grunnen til at du vil tilbake, og selv om det bare er snakk om et kort besøk. Innreiseforbudet kan aldri være kortere enn to år.

Brudd på innreiseforbudet er straffbart, og straffes vanligvis med fengsel i ca. ett år. Hvis du bryter innreiseforbudet vil du som regel også bli utvist på nytt, og da med et lengre innreiseforbud enn det du fikk først.

Hvordan svare på et forhåndsvarsel?

Svaret på *forhåndsvarselet* leveres til din lokale politistasjon eller til UDI. Dersom du sitter i fengsel kan du få hjelp av en kontaktbetjent til å fakse svaret ditt til politiet eller sende det i posten til UDI.

På neste side er et eksempel på hvordan svaret på forhåndsvarselet kan se ut. Du må fylle ut det som er merket med *kursiv* selv. Alle vedlegg må nummereres og merkes med navnet og referansenummeret (DUF-nummeret) ditt.

Hva gjør du hvis du får et vedtak om utvisning?

Etter at du har fått et forhåndsvarsel om utvisning og muligheten til å svare på dette, vil UDI vurdere om de skal opprettholde utvisningen, eller trekke den tilbake. Hvis de fortsatt mener det er riktig å utvise deg, vil de fatte et *vedtak om utvisning*.

Hvis du får et *vedtak om utvisning* fra UDI har du tre uker på deg til å klage fra den datoen du fikk beskjed om vedtaket. Hvis du vil ha råd om hva du kan skrive i klagen, kan du ta kontakt med Jussbuss, så kan vi se nærmere på saken din. Telefonnummeret vårt er 22 84 29 00.

Saksbehandlingstiden vår er normalt 2-3 uker, så det er viktig at du kontakter oss med en gang du får brev fra UDI.

Ditt lokale politikontor
Politikontorets adresse
Politikontorets postnummer

Sted, dato

Deres ref.: Her skriver du referansenummeret (DUF-nummeret) ditt. Det står på brevet du har fått fra politiet/UDI

SVAR PÅ FORHÅNDSVARSEL OM UTVISNING – BORGER AV HJEMLANDET
DITT – FORNAVN ETTERNAVN – F. FØDSELSDATO

Jeg viser til forhåndsvarsel om utvisning opprettet av *Politiet/UDI dato*. Jeg vil gjerne komme med opplysninger om saken min.

Her fyller du inn de opplysningene du har om hvorfor du mener at UDI ikke kan utvise deg. Bruk informasjonen i skrivet fra Jussbuss.

Med vennlig hilsen,

(underskrift)

Fornavn Etternavn

Vedlegg 1: Tittel

Vedlegg 2: Tittel

Vedlegg 3: Tittel

Kontaktinformasjon

Utlendingsdirektoratet

Postboks 8108 Dep.
0032 Oslo
Tlf.: 23 35 15 00

Politiets utlendingsenhet

Postboks 8102 Dep.
0032 Oslo
Tlf.: 22 34 24 00
Faks: 22 35 37 00

Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker (Gjenopptakelseskommisjonen)

Postboks 8026 Dep.
0030 Oslo
Tlf.: 22 40 44 00
Faks: 22 40 44 01

Jusbuss

Skippergata 23
0154 Oslo
Tlf.: 22 84 29 00
Faks: 22 84 29 01